

Socialdepartementet
103 33 Stockholm

Promemoria: Upphävande av bestämmelse om direktåtkomst

Datainspektionen som har granskat promemorian huvudsakligen utifrån myndighetens uppgift att verka för att människor skyddas mot att deras personliga integritet kränks genom behandling av personuppgifter, tillstyrker inte förslaget.

Datainspektionen lämnar följande synpunkter.

Elektronisk överföring av uppgifter mellan myndigheter sker i form av direktåtkomst eller utlämnande på medium för automatiserad behandling. Någon legaldefinition av dessa begrepp finns inte. Innebörden av begreppen har varierat över tid och beroende på i vilken registerförfattning begreppen förekommer. Direktåtkomst har ansetts vara en integritetskänsligare form av utlämnande som kräver lagstiftningsåtgärder som uppväger riskerna för den personliga integriteten. Datainspektionen har därför flera gånger påpekat i remissvar att vad som avses med direktåtkomst måste klargöras om begreppet används vid ny lagstiftning.

I promemorian konkretiseras inte hur de elektroniska överföringarna av uppgifter från socialförsäkringsdatabasen till SPV och KPA går till. Det förklaras inte varför överföring av uppgifter via de angivna tjänsterna skulle vara att se som utlämnande på medium för automatiserad behandling och inte som direktåtkomst. HFD har i det avgörande som promemorian hänvisar till, HFD ref. 61, endast tagit ställning till frågan om direktåtkomst utifrån de specifika förutsättningar som förelåg i det aktuella målet. Det framgår inte av promemorian att dessa förutsättningar föreligger vid överföringarna från socialförsäkringsdatabasen till SPV och KPA. Det redogörs inte heller för någon prövning enligt de kriterier som HFD gav uttryck för i den hänvisade domen.

Eftersom promemorian inte klargör varför de aktuella överföringarna i de angivna it-tjänsterna inte är att se som direktåtkomst går det inte att avgöra om SPV och KPA saknar behov av en reglering gällande direktåtkomst till socialförsäkringsdatabasen. På befintligt underlag går det inte att avgöra om begränsningarna vad gäller överföringar som sker genom direktåtkomst bör gälla för de överföringar som sker till SPV och KPA från socialförsäkringsdatabasen. Att ta bort bestämmelserna om direktåtkomst riskerar istället att det lagreglerade skydd för den personliga integriteten vid direktåtkomst som finns idag förbigås. Det är därför viktigt att riskerna med överföringarna till SPV och KPA undersöks och att det finns tillräckliga krav i lagstiftningen för att möta de integritetsrisker som finns oavsett terminologi.

Datainspektionen kan inte utifrån promemorian uttala huruvida aktuella överföringar skulle bedömas som direktåtkomst eller inte exempelvis vid en inspektion. Om överföring av uppgifter via de angivna it-tjänsterna i själva verket skulle utgöra direktåtkomst innebär förslaget att det rättsliga stödet försvinner för de nuvarande överföringarna till SPV och KPA från socialförsäkringsdatabasen. Datainspektionen kan därför inte tillstyrka förslaget.

Datainspektionen vill dessutom erinra om att personuppgiftslagen kommer att upphävas i och med att den nya dataskyddsförordningen kommer att börja tillämpas den 25 maj 2018. Oavsett om behandling av personuppgifter idag utförs med stöd av en särskild registerförfattning eller personuppgiftslagen måste dataskyddsförordningen beaktas och analyseras som helhet. Det innebär att det är nödvändigt att undersöka om behandlingen är tillåten med direkt tillämpning av dataskyddsförordningen, om det enligt förordningen finns krav på nationell reglering för att en viss behandling ska vara tillåten och om det är tillåtet med kompletterande nationell reglering enligt dataskyddsförordningen. I sammanhanget, och med tanke på att överföringar av personuppgifter mellan myndigheter och hur de klassificeras bland annat beror av den tekniska utvecklingen av de tjänster som används, vill Datainspektionen särskilt fästa uppmärksamheten på bestämmelsen i förordningens artikel 32. 1b. Av bestämmelsen framgår att den personuppgiftsansvarige ska vidta lämpliga tekniska och organisatoriska åtgärder för att säkerställa en säkerhetsnivå som är lämplig i förhållande till risken inbegripet, när det är lämpligt, förmågan att fortlöpande säkerställa konfidentialitet, integritet, tillgänglighet och motståndskraft hos behandlingssystemet och tjänsterna.

Detta yttrande har beslutats av enhetschefen Katarina Tullstedt efter föredragning av juristen Elin Hallström.

Katarina Tullstedt

Elin Hallström
